

WSPÓŁCZESNOŚĆ Cz. 1

(od 1945 r. do dziś)

wybór publikacji dostępnych w Bibliotece Pedagogicznej
im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej w Toruniu

oraz materiałów dostępnych online

za lata 1992-2023

Lektury obowiązkowe

- Stanisław Baliński - wybrane wiersze z okresu emigracyjnego
- Kazimierz Wierzyński - wybrane wiersze z okresu emigracyjnego
- Czesław Miłosz - wybrane wiersze (w tym z tomu „Ocalenie”), „Traktat moralny” (fragmenty)
- Tadeusz Różewicz - wybrane wiersze
- Miron Białoszewski - wybrane wiersze

Ogólne opracowania na temat literatury emigracyjnej

Książki

1. **ĆWIKLIŃSKI, Krzysztof**
Znani i nieobecni : studia z problematyki polskiej literatury emigracyjnej i życia literackiego na uchodźstwie / Krzysztof Ćwikliński. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2008.
2. **DANILEWICZ-ZIELIŃSKA, Maria**
Szkice o literaturze emigracyjnej półwiecza 1939-1989 / Maria Danilewicz-Zielińska. - Wyd. 2 rozsz. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo, 1999.
3. **LIGĘZA, Wojciech**
Jaśniejsze strony katastrofy : szkice o twórczości poetów emigracyjnych / Wojciech Ligęza. - Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2001.
4. **Literatura** emigracyjna 1939-1989. T. 1 / kom. red. Józef Garliński [et al.]. - Katowice : „Śląsk”, 1994.
5. **Literatura** emigracyjna w szkole / red. Zdzisław Kudelski, Sławomir Jacek Żurek ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego. - Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 2008.
6. **Pisarze** emigracyjni : sylwetki / red. Bolesław Klimaszewski, Wojciech Ligęza. - Kraków : Uniwersytet Jagielloński, 1993.
7. **Ściągi** dla licealistów z literatury : ... emigracyjnej i łagrowej / [oprac. red. Aniela Bonarek, Wiesława Rusin]. - Warszawa : PHU „DIP”, 1992.

Stanisław Baliński - wybrane wiersze z okresu emigracyjnego

Fragmenty z prac zbiorowych

1. JASKÓŁOWA, Ewa

„Wieczór na Wschodzie” Stanisława Balińskiego w serii Pod Znakiem Poetów / Ewa Jaskółowa // W: Ludzie książki : wokół wybranych zagadnień wydawnictwa Jakuba Mortkowicza / pod redakcją Ewy Jaskółowej. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020. - S. 137-155. [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/22792/1/Jaskolowa_wieczor_na_wschodzie_stanislaw.pdf

2. JASKÓŁOWA, Ewa

Wokół wiersza Stanisława Balińskiego „O tamtej...” / Ewa Jaskółowa // W: Godność i styl / pod redakcją Mariana Kisiel, Pawła Majerskiego, Zdzisława Marcinów. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2003. - S. 113-122. [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/9726/1/Jaskolowa_Wokol_wiersza_Stanislaw_Balinskiego.pdf

Kazimierz Wierzyński - wybrane wiersze z okresu emigracyjnego

Książki

1. NASIŁOWSKA, Anna

Kazimierz Wierzyński / Anna Nasiłowska. - Warszawa : Interim, 1991.

Artykuły z czasopism

1. Kazimierz Wierzyński : od „skamandryckiej” filozofii życia do utraconych złudzeń młodości / Maria Cyran // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. - 2019/2020, nr 1, s. 123-156
2. O wartościach sportu i nie tylko : Nurmi Kazimierza Wierzyńskiego w szkole gimnazjalnej / Paweł Sporek // Polonistyka. - 2013, nr 8, s. 20-32
3. Skowyt nadczłowieczy spod ziemi dalekiej : Powstanie Warszawskie w poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Jakub Osiński // Polonistyka. - 2014, nr 9, s. 16-18

Materiały z Google Scholar

1. Formy modlitewne w wojennej poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Anna Kasperek // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Humanistyczne. - 2016, nr 1, s. 97-108 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:
<https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/12762/Anna%20Kasperek%2c%20Formy%20modlitewne%20w%20wojennej%20poezji%20Kazimierza%20Wierzy%2c%20%84skiego.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Kategoria muzyczności w wierszu „Szopen” Kazimierza Wierzyńskiego / Michał Sadowski // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Humanistyczne. - 2016, nr 1, s. 131-142 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:
<https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/12764/Micha%2c%20Sadowski%2c%20Kategoria%20muzyczno%2c%20%9bci%20w%20wierszu%20Szopen%20Kazimierza%20Wierzy%2c%20%84skiego.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. **KISZKA, Beata**

Od „Hollywood” po mistyczne „Koluszki” : nazwy własne w poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Beata Kiszka // W: Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii / pod redakcją Joanny Przyklenk, Wioletty Wilczek. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. - S. 83-99. [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/5633/1/Kiszka_od_hollywood_po_mistyczne_koluszki.pdf

4. Muzyka w wierszach Kazimierza Wierzyńskiego / Wojciech Ligęza // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Humanistyczne. - 2014, nr 5, s. 13-27 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

<https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/8527/Wojciech%20Lig%20c4%99za%20c%20Muzyka%20w%20wierszach%20Kazimierza%20Wierzy%20c5%84skiego.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

5. **NAWARECKI, Aleksander**

Zielone i czarne : o dwóch „eksplozjach” w poezji Kazimierza Wierzyńskiego / Aleksander Nawarecki // W: Reinterpretacje / pod redakcją Macieja Tramera, Agnieszki Wojtowicz. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2015. - S. 205-217. [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/1641/1/Nawarecki_Zielone_i_czarne.pdf

6. Nieznane juvenilia Kazimierza Wierzyńskiego / Artur Truszkowski // Tematy i Konteksty. - 2012, nr 2, s. 125-131 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

<https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-bdb6d571-0da1-4a9c-ad8f-88d67fb00fba>

7. Podobne niepodobieństwo : Kazimierz Wierzyński i Albert Camus / Joanna Roś // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Humanistyczne. - 2016, nr 7, s. 27-43 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

<https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/12757/Joanna%20Ro%20c5%9b%20c%20Podobne%20niepodobie%20c5%84stwo.%20Kazimierz%20Wierzy%20c5%84ski%20i%20Albert%20Camus.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

8. **PIOTROWIAK, Miłosz**

Wojny z oddali : „W imię ojca” Kazimierza Wierzyńskiego / Miłosz Piotrowiak // W: Literatura polska obu Ameryk : studia i szkice. Seria 2 / pod redakcją Bożeny Szałasty-Rogowskiej. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. - S. 73-86. [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/5969/1/Piotrowiak_Wojny_z_oddali_W_imie_Ojca.pdf

9. W poszukiwaniu prawdy (o) miłości w „Pamiętniku miłości” Kazimierza Wierzyńskiego / Łukasz Wróblewski // Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ. Nauki Humanistyczne. - 2016, nr 1, s. 45-60 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:

<https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/12759/%20c5%81lukasz%20Wr%20c3%b3blewski%20c%20W%20poszukiwaniu%20prawdy%20%28o%29%20mi%20c5%82o%20c5%9bci%20w%20Pami%20c4%99tniku%20mi%20c5%82o%20c5%9bci%20Kazimierza%20Wierzy%20c5%84skiego.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

**Czesław Miłosz - wybrane wiersze (w tym z tomu „Ocalenie”),
„Traktat moralny” (fragmenty)**

Książki

1. **FIUT, Aleksander**
Moment wieczny : poezja Czesława Miłosza / Aleksander Fiut. - Kraków : Wydaw. Literackie, 1998.
2. **GIEMZA, Lech**
„Rzeka, która cierpi” : o poezji Czesława Miłosza / Lech Giemza. - Kraków : Instytut Literatury, 2021.
3. **Miłosz** w szkole : szkice interpretacyjne / pod red. Jarosława Klejnockiego. - Warszawa : Wydawnictwo Stentor, 2013.
4. **SKUBALANKA, Teresa**
Język poezji Czesława Miłosza / Teresa Skubalanka. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006.

Artykuły z czasopism

1. „Niebo” Czesława Miłosza / Stanisław Bortnowski // Język Polski w Gimnazjum. - 2011/2012, nr 2, s. 22-35
2. Arkadyjska Litwa w dziełach Czesława Miłosza : wokół „Doliny Issy” / Wiesław Przybyła // Język Polski w Liceum. - 2011/2012, nr 1, s. 7-32
3. Czesław Miłosz : poeta „dykcji nowej” / Ewa Nowel // Język Polski w Gimnazjum. - 2010/2011, nr 4, s. 11-19
4. Lekcje z zapominania / Anna Pytlewska // Polonistyka. - 2014, nr 9, s. 11-15
5. Poezje Czesława Miłosza w odbiorze uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceum / Angelika Matuszek // Edukacja. - 2012, nr 2, s. 66-85
6. Warstwy geologiczne wiersza Czesława Miłosza „Rzeki” / Stanisław Bortnowski // Język Polski w Liceum. - 2010/2011, nr 4, s. 53-60

Artykuły z Google Scholar

1. Czesław Miłosz : poeta XX wieku w przestrzeni publicznej / Ryszard Nycz // Teksty Drugie. - 2011, nr 5, s. 11-23 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:
https://rcin.org.pl/Content/48438/PDF/WA248_65472_P-I-2524_nycz-czeslaw.pdf

Tadeusz Różewicz - wybrane wiersze

Książki

1. ADAMOWSKA, Joanna

Różewicz i Herbert : aksjologiczne aspekty twórczości / Joanna Adamowska. - Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2012.

Artykuły z czasopism

1. „Jedenaste przykazanie : nie bądź obojętny” : interpretacja wiersza „Warkoczyk” Tadeusza Różewicza i przemówienia Mariana Turckiego w 75. rocznicę wyzwolenia obozu w Auschwitz / Joanna Kostrzewa // Polonistyka. - 2020, nr 2, s. 40-41
2. Gotyk w wierszach Tadeusza Różewicza „Gotyk i wiosna” i Zbigniewa Herberta „Architektura” / Seweryna Wysłouch // Język Polski w Szkole Podstawowej. - 2022/2023, nr 1, s. 17-28
3. Nasze słowa stają się bezdomne : Różewicza operacje na języku poezji / Aleksandra Francuz // Język Polski w Liceum. - 2014/2015, nr 3, s. 35-42
4. Tadeusza Różewicza opowieści o XX wieku / Grzegorz Ćwiertniewicz // Polonistyka. - 2013, nr 2, s. 16-18
5. Wiersz wobec Zagłady : o problematyzowaniu lektury („Chaskiel” Tadeusza Różewicza i „Ballady i romanse” Władysława Broniewskiego / Janusz Waligóra // Polonistyka. - 2014, nr 7, s. 44-50

Artykuły z Google Scholar

1. „Nasze pomniki są dwuznaczne...” : o epitafiach Tadeusza Różewicza / Hanna Marciniak // Teksty Drugie. - 2007, nr 3, s. 22-41 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu: http://rcin.org.pl/Content/51154/PDF/WA248_67279_P-I-2524_marciniak-nasze.pdf
2. Kilka uwag o poetyckim dialogu Tadeusza Różewicza i Adama Czerniawskiego / Magdalena Razibo-Birek // Teksty Drugie. - 2007, nr 3, s. 206-217 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu: <https://rcin.org.pl/ibl/dlibra/publication/67403/edition/51168/content>
3. Poeta „słabej” wiary / Michał Januskiewicz // Czytelnia nowynapis.eu, 2022 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu: <https://nowynapis.eu/czytelnia/pozycja-wydawnicza/poeta-slabej-wiary>
4. Różewicz : wiersze z ciemności / Paweł Próchniak // Czytanie Literatury. - 2013, nr 2, s. 75-96 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu: https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Czytanie_Literatury_lodzkie_studia_literaturoznawcze/Czytanie_Literatury_lodzkie_studia_literaturoznawcze-r2013-t-n2/Czytanie_Literatury_lodzkie_studia_literaturoznawcze-r2013-t-n2-s75-96/Czytanie_Literatury_lodzkie_studia_literaturoznawcze-r2013-t-n2-s75-96.pdf

Miron Białoszewski - wybrane wiersze

Książki

1. **BARAŃCZAK, Stanisław**
Język poetycki Mirona Białoszewskiego / Stanisław Barańczak ; wybór, oprac. i postł. Adam Poprawa. - Wyd. 2. rozsz. - Wrocław : Wydawnictwo Ossolineum, 2016.
2. **SOBOLEWSKA, Anna**
Maksymalnie udana egzystencja : szkice o życiu i twórczości Mirona Białoszewskiego / Anna Sobolewska ; Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. - Warszawa : Wydaw. IBL PAN, 1997.
3. **SOBOLEWSKI, Tadeusz**
Człowiek Miron / Tadeusz Sobolewski. - Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2012.

Artykuły z czasopism

1. Białoszewski w gimnazjum : o poezji lingwistów / Anna Korzeniowska // Polski w Praktyce. - 2011, nr 3, s. 26-28
2. O lingwistycznym sposobie postrzegania świata na podstawie twórczości Wandy Chotomskiej oraz Mirona Białoszewskiego / Katarzyna Chrobak // Guliwer. - 2013, nr 3, s. 20-32

Materiały z Google Scholar

1. „Śpiewające wiersze” z „Kabaretu Kici Koci” w autorskim wykonaniu Mirona Białoszewskiego / Katarzyna Cudzych-Budniak // Czytanie Literatury. - 2021, nr 10, s. 151-168 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:
<https://czasopisma.uni.lodz.pl/czytanieliteratury/article/view/12173/11783>
2. **GRALEWICZ-WOLNY, Iwona**
Mirona Białoszewskiego wiersz o zachowaniu się przy stole / Iwona Gralewicz-Wolny // W: Gatunki mowy i ich ewolucja. T. 2, Tekst a gatunek / pod redakcją Danuty Ostaszewskiej. - Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2004. - S. 313-321. [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:
https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/9753/1/Gralewicz_Wolny_Mirona_Bialoszewskiego_wiersz.pdf
3. Keine Grenzen? : o swobodzie wypowiedzi w poezji Mirona Białoszewskiego / Iwona Gralewicz-Wolny // Anthropos?. - 2010, nr 14-15, s. 201-211 [Dostęp 23.11.2023]. Tryb dostępu:
https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/6887/gralewicz-wolny_keine-grenzen_anthropos_2010.PDF?sequence=1&isAllowed=y

**KUJAWY
POMORZE**

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Biblioteka Pedagogiczna im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej w Toruniu
jest Instytucją Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego